

**Uchwała nr 48/2026
z dnia 28 maja 2026 r.
Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**

**w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku położnictwo – stacjonarnych studiów
pierwszego stopnia, realizowanego od cyklu kształcenia 2026/2027**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), oraz zarządzenia nr 38/2019 z dnia 20 maja 2019 r. Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w sprawie wytycznych do tworzenia programu studiów w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi ze zm., uchwała się, co następuje:

§ 1

1. Senat Uniwersytetu Medycznego w Łodzi ustala program studiów dla kierunku położnictwo – stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, stanowiący załącznik do uchwały.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1, obowiązuje od cyklu kształcenia 2026/2027.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

REKTOR: *prof. dr hab. n. med. Janusz Piekarski*

Ogłoszenie aktu prawnego:

- intranet/BIP

PROGRAM STUDIÓW

KIERUNEK: POŁOŻNICTWO

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

Forma kształcenia: studia stacjonarne

Profil: praktyczny

Rok akademicki 2026/2027

PROGRAM STUDIÓW

OGÓLNE INFORMACJE O KIERUNKU	
Nazwa kierunku studiów	POŁOŻNICTWO
Poziom studiów	pierwszego stopnia
Profil studiów	praktyczny
Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny naukowej/dyscyplin naukowych, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej	Nauki o zdrowiu 94% (170 punktów ECTS) Nauki medyczne 6% (10 punktów ECTS)
Język, w którym są prowadzone studia	polski
Efekty uczenia się	
Kierunkowe efekty uczenia się	<i>Załącznik nr 1 do Programu studiów</i>
Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się oraz punkty ECTS	
Forma studiów	Studia stacjonarne
Czas trwania studiów/liczba semestrów	3 lata/6 semestrów
Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie	180 punktów ECTS
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	licencjat położnictwa
Zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów	<i>Załącznik nr 2 do Programu studiów</i>
Łączna liczba godzin zajęć	4786 godzin (w tym 4060 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego)
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia	Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy są weryfikowane za pomocą egzaminów pisemnych lub ustnych. Jako formy egzaminów pisemnych stosowane są eseje, raporty, krótkie ustrukturyzowane pytania oraz testy wielokrotnego wyboru (MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi. Zaliczenia ustne są standaryzowane i ukierunkowane na sprawdzenie poziomu zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Efekty uczenia się w kategorii umiejętności weryfikowane są przez bezpośrednią obserwację studenta demonstrującego umiejętność w czasie obiektywnego standaryzowanego egzaminu klinicznego (Objective Structured Clinical Examination, OSCE).

	Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w ramach pracy własnej studenta odbywa się w oparciu o przygotowany przez studenta projekt procesu pielęgnowania na podstawie analizy indywidualnego przypadku (case study), projekt pielęgniarских lub położniczych wskazówek poszpitalnych dla pacjentki, jej rodziny lub opiekuna, analizę artykułu naukowego, znajomości wytycznych lub zaleceń dotyczących praktyki zawodowej położnej. Studia kończą się egzaminem dyplomowym składającym się z części teoretycznej i praktycznej (OSCE), który obejmuje weryfikację osiągniętych efektów uczenia się objętych programem studiów.
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	143,25 punktów ECTS
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych	10 punktów ECTS
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach przedmiotów fakultatywnych	1,25 punktów ECTS
Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych	Praktyki zawodowe stanowią 25% zajęć dydaktycznych i poprzedzone są zajęciami praktycznymi. Praktyki zawodowe są zblokowane i prowadzone pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu położnej lub zawodu pielęgniarki, będącej pracownikiem danego podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, a nadzór nad prowadzeniem praktyk sprawuje opiekun praktyk z uczelni.
Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych	46 punktów ECTS
Liczba godzin praktyk zawodowych	1200 godzin
Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego	60 godzin
Wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów	Wymierne efekty monitoringu karier zawodowych to podniesienie jakości kształcenia w Uczelni, dostosowanie programów studiów do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i zwiększenie konkurencyjności Uniwersytetu Medycznego w Łodzi na rynku edukacyjnym.
PLAN STUDIÓW	
Plan studiów	<i>Załącznik nr 3 do Programu studiów</i>
KARTA PRZEDMIOTU	
Karta przedmiotu (przewodnik dydaktyczny przedmiotu)	<i>W systemie UXP</i>

EFEKTY UCZENIA SIĘ**Nazwa kierunku studiów: POŁOŻNICTWO**

Opis kierunkowego ogólnego efektu uczenia się Po ukończeniu studiów absolwent zna/rozumie/potrafi/jest gotów do:	Kod składnika opisu kategorii charakterystyki efektu uczenia się dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji odnoszącego się do tego efektu uczenia się
WIEDZA	
rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w każdym okresie życia w warunkach prawidłowych i patologicznych;	P6S_WG
uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;	P6S_WG
etiologię, patomechanizm, objawy, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutyczno-opiekuńczego w wybranych jednostkach chorobowych w zakresie chorób wewnętrznych, chirurgii, pediatrii i psychiatrii;	P6S_WG
specjalistyczną problematykę z zakresu położnictwa, neonatologii, ginekologii i ginekologii onkologicznej;	P6S_WG
modele opieki położniczo-ginekologicznej nad kobietą w każdym okresie życia i stanie zdrowia;	P6S_WG
funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	P6S_WK
zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych;	P6S_WK
etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej;	P6S_WK
zadania, funkcje i uwarunkowania rozwoju zawodu położnej.	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI	
udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i profesjonalnej opieki położniczo-neonatologicznej, ginekologicznej, onkologiczno-ginekologicznej, uroginekologicznej, prekonceptyjnej, prenatalnej i perinatalnej noworodkowi oraz kobiecie ciężarnej, rodzącej, w okresie połogu, z chorobą ginekologiczną, w tym ginekologiczno-onkologiczną, a także w okresie klimakterium i senu;	P6S_UW
rozpoznawać ciążę, sprawować opiekę nad kobietą w ciąży i wykonywać badania niezbędne w monitorowaniu prawidłowego rozwoju ciąży;	P6S_UW
prowadzić i przyjmować poród drogami natury (w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych) i poród z położenia miednicowego, w tym z nacięciem i szyciem krocza;	P6S_UW
monitorować stan płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu oraz u jej dziecka;	P6S_UW

podejmować, do czasu przybycia lekarza, konieczne działania w sytuacjach nagłych, w tym ręcznie wydobyć łożysko i ręcznie zbadać macicę;	P6S_UW
sprawować opiekę nad matką, noworodkiem i niemowlęciem w oddziale neonatologii, w tym promować karmienie naturalne, monitorować przebieg okresu poporodowego oraz badać noworodka, a także podejmować w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania, w tym natychmiastową reanimację;	P6S_UW
sprawować całościową i indywidualizowaną opiekę ginekologiczno-położniczą, onkologiczno-ginekologiczną oraz uroginekologiczną nad kobietą;	P6S_UW
sprawować opiekę nad osobami w sytuacji zaburzeń płodności oraz w zakresie planowania rodziny;	P6S_UW
prowadzić działalność edukacyjno-zdrowotną w zakresie przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny, ochrony macierzyństwa i ojcostwa w różnych okresach życia prokreacyjnego, promowania zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, przygotowania do rodzicielstwa i urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia, w tym poradnictwem laktacyjnym;	P6S_UW
prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych oraz zaburzeń płodności par;	P6S_UW
usuwać szwy i pielęgnować ranę, w tym założyć i zmienić opatrunek w ramach uprawnień zawodowych położnej;	P6S_UW
przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji położnej;	P6S_UW
przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, w tym szczepienia ochronne okresu noworodkowego i zalecane kobietom ciężarnym, realizować obowiązujące procedury w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;	P6S_UW
wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjentki w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać cechy zapisu patologicznego oraz rozpoznać cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia;	P6S_UW
udzielać świadczeń specjalistycznych z zakresu resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka i dorosłego, obejmujących planowanie, realizowanie, interpretowanie i ocenianie podejmowanych działań, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;	P6S_UW
przygotować i podać pacjentce leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej lub pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	P6S_UW
wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	P6S_UW
komunikować się z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji, oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;	P6S_UW
decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;	P6S_UW
udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa;	P6S_UW
dokonywać analizy jakości opieki położniczo-neonatologicznej, ginekologicznej i ginekologiczno-onkologicznej oraz podejmować działania na rzecz jej poprawy;	P6S_UW
organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach pielęgniarek lub położnych lub w zespołach interdyscyplinarnych;	P6S_UO

stosować myślenie krytyczne w praktyce zawodowej położnej.	P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
kierowania się dobrem pacjentki, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem w ramach uprawnień zawodowych położnej;	P6S_KR
przestrzegania praw pacjentki i zasad humanizmu;	P6S_KR
samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu położnej zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentką;	P6S_KR
ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	P6S_KR
zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	P6S_KR
przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjentki;	P6S_KO
dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych w ramach uprawnień zawodowych położnej.	P6S_KK

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego szczegółowego efektu uczenia się Po ukończeniu studiów absolwent zna/rozumie/potrafi/jest gotów do:
A. NAUKI PRZEDKLINICZNE	
WIEDZA	
A.W01	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego;
A.W02	budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodnego;
A.W03	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka;
A.W04	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, powłoki wspólnej, układu hormonalnego, układu immunologicznego;
A.W05	fizjologię rozrodu i laktacji;
A.W06	udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;
A.W07	podstawy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy;
A.W08	mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej oraz humoralnej i komórkowej;
A.W09	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka;
A.W10	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka;
A.W11	zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, układu

	hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej;
A.W12	podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergię, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;
A.W13	procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia;
A.W14	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów;
A.W15	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W16	budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutogenezy;
A.W17	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W18	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce, w tym w diagnostyce prenatalnej;
A.W19	problematykę genetycznych i immunologicznych przyczyn niepłodności;
A.W20	nowoczesne techniki badań genetycznych;
A.W21	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W22	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka;
A.W23	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W24	wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;
A.W25	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;
A.W26	klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W27	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne;
A.W28	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W29	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W30	działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W31	podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W32	zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków;
A.W33	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W34	zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;
A.W35	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
UMIEJETNOŚCI	
A.U01	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i dorosłego;
A.U02	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy;

A.U03	interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;
A.U04	łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka;
A.U05	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U06	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz w diagnostyce prenatalnej;
A.U07	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;
A.U08	współuczestniczyć w zapobieganiu błędom przedlaboratoryjnym;
A.U09	właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych;
A.U10	rozpoznawać najczęściej spotykane mikroorganizmy patogenne oraz pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, fizjologii, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;
A.U11	zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki;
A.U12	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią;
A.U13	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U14	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U15	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
A.U16	obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego;
A.U17	stosować zasady ochrony radiologicznej.
B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W POŁOŻNICTWIE	
WIEDZA	
B.W01	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka i jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W02	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne, w tym zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;
B.W03	etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju;
B.W04	pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości oraz cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości;
B.W05	podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej;
B.W06	etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym;
B.W07	psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu oraz tranzykcji płci;
B.W08	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej;
B.W09	specyficzne problemy psychologiczne występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy i klimakterium);
B.W10	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej, w szczególności w opiece położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej;

B.W11	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;
B.W12	podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby;
B.W13	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów;
B.W14	techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstawaniu;
B.W15	pojęcia i zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W16	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W17	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;
B.W18	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W19	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek;
B.W20	społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądaney oraz problemy małoletnich i samotnych matek;
B.W21	aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu położnej;
B.W22	postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;
B.W23	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania;
B.W24	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej;
B.W25	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;
B.W26	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W27	podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej;
B.W28	podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej oraz formy prawne wykonywania zawodu położnej, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W29	zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu położnej, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;
B.W30	prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa przysługujące kobiecie rodzącej oraz uprawnienia związane z rodzicielstwem;
B.W31	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W32	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W33	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W34	istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W35	zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych;
B.W36	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy;
B.W37	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych;
B.W38	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej położnej;
B.W39	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej;

B.W40	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej;
B.W41	Kodeks etyki dla położnych Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (International Confederation of Midwives, ICM) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej;
B.W42	problemy bioetyczne w aspekcie sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (w szczególności klonowanie embrionów ludzkich), eutanazji oraz surogacji, procedur adopcyjnych i ustalania ojcostwa, a także tranzycji płci;
B.W43	odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentek, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji położniczych zgodnych z etyką zawodową;
B.W44	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
B.W45	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;
B.W46	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
B.W47	proces podejmowania decyzji w zespole;
B.W48	metody samooceny pracy zespołu;
B.W49	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole;
B.W50	zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych;
B.W51	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentce lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem;
B.W52	zasady komunikowania się z pacjentką odmienną kulturowo oraz pacjentką niedowidzącą i niewidzącą oraz niedosłyszącą i niesłyszącą;
B.W53	zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy.
UMIEJĘTNOŚCI	
B.U01	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U02	oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka;
B.U03	rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym;
B.U04	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna oraz wprowadzać elementarne formy pomocy psychologicznej, a także informować o specjalistycznych formach pomocy;
B.U05	rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka;
B.U06	rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego;
B.U07	rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu oraz w okresie klimakterium, a także w związku z tranzycją płci;
B.U08	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentką i członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U09	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece nad kobietą, w tym nad pacjentką i jej rodziną w sytuacji straty ciąży, ciężkiej choroby lub niepełnosprawności dziecka oraz choroby przewlekłej lub o niepomyślnym rokowaniu;
B.U10	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;
B.U11	stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego;

B.U12	stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej położnej takich jak ciężka choroba pacjentki, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna;
B.U13	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dysfunkcjonalnościom w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu;
B.U14	diagnozować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej;
B.U15	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położniczych;
B.U16	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców usług położniczych;
B.U17	stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej położnej oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa;
B.U18	analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U19	analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.U20	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;
B.U21	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej położnej;
B.U22	rozpoznawać potrzeby pacjentek, ich rodzin lub opiekunów wynikające z odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej położnej;
B.U23	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
B.U24	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej;
B.U25	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu;
B.U26	stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego;
B.U27	korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym;
B.U28	porozumiewać się w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – w innym języku obcym, na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ

WIEDZA

C.W01	status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania i kierunki rozwoju zawodowego położnej;
C.W02	definicję zawodu położnej według Międzynarodowego Stowarzyszenia Położnych (ICM), funkcje i zadania zawodowe położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną;
C.W03	udział położnej w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;
C.W04	istotę opieki położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Callista Roy, Ramona Mercer);
C.W05	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa oraz obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności

	pielęgniarskich i położniczych w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;
C.W06	metody, sposoby, zasady, techniki, procedury i algorytmy stosowane w praktyce zawodowej położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, rodzącą i w okresie połogu oraz jej dzieckiem, a także nad kobietą zagrożoną chorobą i kobietą z chorobą ginekologiczną, oraz w związku z tranzycją płci;
C.W07	czynniki wpływające na przebieg gojenia się ran oraz sposoby gojenia się ran i zasady postępowania z raną czystą, zanieczyszczoną i zakażoną;
C.W08	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności wykonywane w okresie noworodkowym i niemowlęcym oraz zalecane kobietom w okresie ciąży, oraz ich działanie;
C.W09	wskazania i przeciwwskazania do wykonywania szczepień ochronnych;
C.W10	procedury wykonywania szczepień ochronnych w aspekcie bezpieczeństwa pacjentki i osoby wykonującej szczepienie;
C.W11	zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług położniczych i prowadzenia dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji w postaci elektronicznej, oraz jej zabezpieczenia;
C.W12	koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
C.W13	zadania położnej w zakresie promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;
C.W14	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
C.W15	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych położnej oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
C.W16	kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej, warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz zasady kontraktowania i koordynowania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W17	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do wykonywania szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa, procedury obowiązujące w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;
C.W18	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego i chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;
C.W19	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;
C.W20	zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią, oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt;
C.W21	zasady oceny stanu odżywienia, przyczyny i rodzaje niedożywienia oraz zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;
C.W22	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.W23	pojęcia stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na położniczych stanowiskach pracy;
C.W24	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na położniczych stanowiskach pracy;
C.W25	podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki;
C.W26	zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej położnej;
C.W27	podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
C.W28	zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w położnictwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;

C.W29	uwarunkowania zapewnienia jakości w opiece położniczej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;
C.W30	zakres badania podmiotowego i badania fizykalnego noworodka (z uwzględnieniem oceny odruchów noworodkowych), niemowlęcia i pacjenta dorosłego w zakresie uprawnień zawodowych położnej;
C.W31	zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i badania fizykalnego;
C.W32	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego, w szczególności noworodka, niemowlęcia oraz kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia, dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
C.W33	system opisu objawów i dolegliwości pacjentki według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);
C.W34	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);
C.W35	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez położną z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.W36	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
C.W37	zasady przygotowania pacjentki do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;
C.W38	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, zaburzenia elektrolitowe, niedokrwienie, martwica mięśnia sercowego);
C.W39	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;
C.W40	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem roli specjalisty do spraw epidemiologii;
C.W41	zasady profilaktyki, mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;
C.W42	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
C.W43	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej położnej;
C.W44	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjentki;
C.W45	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń realizowanych przez położną;
C.W46	rodzaje systemów telemedycznych, z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;
C.W47	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;

C.W48	zakres i zasady udziału położnej w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.
UMIEJETNOŚCI	
C.U01	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz wyjaśniać podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej;
C.U02	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;
C.U03	przewodzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;
C.U04	przygotowywać kobietę i jej dziecko oraz stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu;
C.U05	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej i talii, wskaźnika masy ciała (Body Mass Index, BMI)), w tym noworodka po porodzie, oraz pulsoksymetrię, gazometrię, w tym z krwi pępowinowej oraz interpretować ich wyniki;
C.U06	wystawiać skierowania na wykonanie badań diagnostycznych określonych w przepisach prawa oraz pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy specjalistycznych badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz u mężczyzn w związku z leczeniem niepłodności lub tranzycją płci;
C.U07	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, w tym na podłoże płynne i metodą tradycyjną, pobierać materiał w związku z leczeniem niepłodności lub tranzycją płci oraz zabezpieczyć pobrany materiał – zgodnie z obowiązującymi procedurami;
C.U08	pobierać materiał biologiczny (wymaz z warg sromowych, przedsionka pochwy, tylnego sklepienia pochwy, okolicy odbytu oraz z jamy ustnej) od kobiety będącej ofiarą przemocy seksualnej oraz zabezpieczyć pobrany materiał zgodnie z obowiązującymi procedurami;
C.U09	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;
C.U10	wykonać badania przesiewowe noworodka;
C.U11	wykonać badanie piersi, ocenić gruczoł piersiowy i prowadzić edukację w zakresie samobadania;
C.U12	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki sprawowanej przez położną;
C.U13	obliczyć dawkę leku, podawać pacjentce leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;
C.U14	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;
C.U15	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, usuwać cewnik oraz monitorować diurezę i prowokować mikcję, a także prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów w organizmie pacjentki, noworodka i niemowlęcia;
C.U16	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U17	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe u kobiety, noworodka i niemowlęcia;

C.U18	zakładać zgłębnik do żołądka kobiety, noworodka i niemowlęcia, monitorować jego położenie i drożność oraz go usuwać;
C.U19	wykorzystywać dostępne metody i techniki karmienia pacjentki, noworodka i niemowlęcia;
C.U20	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U21	dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne;
C.U22	usunąć dren z rany pooperacyjnej u pacjentki po operacji w obrębie jamy brzusznej, miednicy lub krocza;
C.U23	ocenić proces gojenia się rany i zaopatrzyć ranę w ramach pomocy doraźnej;
C.U24	ocenić ryzyko zakażenia rany oraz rozpoznać powikłania rany;
C.U25	usunąć szwy z rany krocza, po cięciu cesarskim, cewniku i operacji ginekologicznej;
C.U26	przemieszczać i pozycjonować pacjentkę z wykorzystaniem różnych technik i metod, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjentki i położnej;
C.U27	przewodzić wykonywanie ćwiczeń czynnych i biernych oraz gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych pacjentki;
C.U28	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U29	wykonywać szczepienia ochronne, w tym przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), wirusowi Human Papilloma Virus (HPV), COVID-19, tężcowi, pneumokokom oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne, w szczególności okresu noworodkowego i kobietom ciężarnym, zgodnie z przepisami prawa;
C.U30	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u kobiety, noworodka i niemowlęcia po szczepieniu ochronnym, a także podejmować stosowne działania;
C.U31	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, stosować środki ochrony indywidualnej, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia oraz zakładać odzież operacyjną;
C.U32	stosować zasady aseptyki i antyseptyki mające zastosowanie w praktyce zawodowej położnej, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować procedurę poekspozycyjną;
C.U33	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;
C.U34	oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz z wykorzystaniem narzędzi pomiaru, a także edukować kobietę w zakresie samokontroli stanu zdrowia;
C.U35	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia;
C.U36	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej;
C.U37	diagnozować sytuację kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia oraz jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej;
C.U38	współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej (pielęgniarką podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej) sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną oraz z asystentem rodziny;
C.U39	rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie;

C.U40	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;
C.U41	oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;
C.U42	stosować i zalecać diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii;
C.U43	planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią;
C.U44	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
C.U45	monitorować zagrożenia w pracy położnej oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;
C.U46	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy oraz analizować różne formy działalności zawodowej położnej;
C.U47	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki położniczej oraz monitorować jakość opieki położniczej;
C.U48	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy i współpracy w zespole;
C.U49	nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu;
C.U50	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne noworodka, niemowlęcia i kobiety w każdym okresie jej życia, z uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej, oraz analizować i interpretować jego wyniki;
C.U51	zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta (kobiety, noworodka, niemowlęcia) według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);
C.U52	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia i dorosłego, w szczególności kobiety w różnych okresach jej życia;
C.U53	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjentki (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta (noworodka, niemowlęcia, kobiety);
C.U54	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz gromadzić dane o stanie zdrowia pacjentki z wykorzystaniem technologii cyfrowych;
C.U55	stosować skale lub kwestionariusze wykorzystywane do diagnozowania stanu zdrowia oraz oceny ryzyka wystąpienia zaburzeń u noworodka, niemowlęcia i dorosłego;
C.U56	formułować wstępne rozpoznanie stanu zdrowia noworodka, niemowlęcia i dorosłego na podstawie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego oraz dokumentować wynik rozpoznania dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną;
C.U57	wykonać badanie EKG, EKG prawokomorowe oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi u pacjentki w spoczynku oraz interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca;
C.U58	rozpoznać, na podstawie zapisu EKG, zaburzenia zagrażające życiu lub zdrowiu pacjentki;

C.U59	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;
C.U60	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, miejsca operowanego i ran przewlekłych oraz zakażeniu ogólnoustrojowemu;
C.U61	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;
C.U62	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemów informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U63	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych;
C.U64	posługiwać się językiem migowym oraz innymi sposobami i środkami komunikowania się w opiece nad pacjentką niedosłyszącą lub niesłyszącą;
C.U65	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;
C.U66	wspierać pacjentkę w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ	
WIEDZA	
D.W01	zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, przedwczesnego i patologicznego, zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych oraz standardy prowadzenia porodu przez położną;
D.W02	mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklytizm przedni i tylny, ułożenia odgięciowe), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej kobiety rodzącej i porodów bliźniaczych;
D.W03	powikłania przebiegu porodu zależne od nieprawidłowej budowy miednicy kostnej kobiety rodzącej, nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy, zaburzeń w przebiegu mechanizmu porodowego, zaburzeń czynności skurczowej mięśnia macicy, zaburzeń w rozwieraniu części pochwowej szyjki macicy, zaburzeń w funkcjonowaniu, oddzielaniu i wydalaniu łożyska oraz zasady postępowania w tych sytuacjach położniczych;
D.W04	zadania położnej podczas porodu ze znieczuleniem farmakologicznym, porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego oraz porodu martwego dziecka;
D.W05	zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (w tym krwotoki położnicze, zator wodami płodowymi, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu);
D.W06	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody preindukcji, indukcji i stymulacji czynności skurczowej;
D.W07	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowanych metod łagodzenia bólu porodowego;
D.W08	metody monitorowania dobrostanu płodu w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu w okresie okołoporodowym;
D.W09	zasady opieki nad noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu;
D.W10	uwarunkowania stanu zagrożenia życia noworodka oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
D.W11	początkowe i zaawansowane zabiegi wykonywane podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.W12	zadania położnej w monitorowaniu przebiegu ciąży i ocenie ryzyka położniczego;
D.W13	metody i techniki komunikowania się z pacjentką niezdolną do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia, sytuację położniczą lub stosowane leczenie;

D.W14	etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu;
D.W15	zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w okresie ciąży fizjologicznej i ciąży o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu, a także wydolności łożyska, oraz rolę położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym;
D.W16	zasady monitorowania stanu płodu za pomocą fonokardiografii i elektrokardiografii (bezpośredniej, brzusznej);
D.W17	zasady i metody monitorowania stanu płodu w stanach zagrożenia życia kobiety ciężarnej (w tym wstrząs, rozsiane wykrzepianie wewnątrznaczyniowe, rzucałka, ostry brzuch);
D.W18	rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy opieki położniczej nad kobietą ciężarną, rodzącą i w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i porodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz z zaburzeń psychicznych;
D.W19	zadania położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży i porodu, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych u kobiety;
D.W20	definicję porodu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie porodu, nad noworodkiem i ich rodziną;
D.W21	proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią oraz działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych;
D.W22	zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego;
D.W23	uwarunkowania i zasady organizacji trójstopniowej opieki perinatalnej, w tym perinatalnej opieki hospicyjnej;
D.W24	metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania;
D.W25	wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną i rodzącą oraz z noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób;
D.W26	wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmaciczej płodu;
D.W27	elementy diagnostyki prenatalnej (podstawy i wskazania do wykonania diagnostyki prenatalnej, badania prenatalne nieinwazyjne i inwazyjne);
D.W28	techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym;
D.W29	przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;
D.W30	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych;
D.W31	prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia, naturalne metody regulacji poczęć oraz rodzaje antykoncepcji;
D.W32	granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym;
D.W33	cele i zasady opieki prekonceptyjnej oraz rolę położnej w tej opiece;
D.W34	czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności;

D.W35	etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodno i nietrzymania moczu;
D.W36	postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodno i wysiłkowym nietrzymaniem moczu;
D.W37	zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie;
D.W38	rodzaje zabiegów ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia oraz zasady asystowania przy tych zabiegach;
D.W39	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie klimakterium;
D.W40	udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym;
D.W41	etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach;
D.W42	charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodno pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz stopnie zaawansowania nowotworu według klasyfikacji stopnia zaawansowania nowotworu TNM (Tumour – guz (pierwotny), Node – węzeł (chłonny), Metastases – przerzuty (odległe);
D.W43	zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodno i piersi;
D.W44	czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny;
D.W45	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie noworodka i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od stopnia jego dojrzałości i stanu klinicznego;
D.W46	rodzaje odporności, czynniki modyfikujące odporność oraz odrębności układu odpornościowego noworodka;
D.W47	zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadą i urazem okołoporodowym, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV, w zależności od stopnia jego dojrzałości;
D.W48	zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka;
D.W49	zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem;
D.W50	działania profilaktyczne podejmowane wobec dziecka w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt;
D.W51	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne oraz zasady opieki pielęgniarzkiej w najczęstszych chorobach wieku rozwojowego, w szczególności chorobach niemowląt;
D.W52	zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu;
D.W53	metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka, w szczególności niemowlęcia;
D.W54	zasady opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem, w szczególności niemowlęciem, w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych;
D.W55	zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i zadławieniach oraz postępowanie z raną oparzeniową u niemowlęcia i sposoby jej pielęgnowania;
D.W56	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne oraz zasady opieki pielęgniarzkiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu człowieka;
D.W57	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej w zakresie samodzielnego wystawiania skierowań na badania

	diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych oraz zasady wykonywania badania EKG i interpretowania jego wyniku;
D.W58	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentki w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
D.W59	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych;
D.W60	zasady przygotowania pacjentki do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia, specyfikę pracy w bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentką po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;
D.W61	zasady opieki nad pacjentką z przetoką jelitową i przetoką moczową wyłoniętymi czasowo i na stałe oraz pacjentką objętą terapią żywieniową;
D.W62	zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi;
D.W63	etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym w depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium;
D.W64	zasady postępowania wspierającego, edukacyjnego i psychoterapeutycznego w przypadku poronienia, urodzenia dziecka martwego, niepełnosprawnego lub nieuleczalnie chorego;
D.W65	psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia;
D.W66	stany zagrożenia zdrowia i ich objawy kliniczne oraz aparaturę wykorzystywaną w diagnostyce;
D.W67	wytyczne i zasady postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie według Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC);
D.W68	zasady przyrządowego i bezprzyrządowego monitorowania stanu zdrowia kobiety i noworodka w intensywnej terapii;
D.W69	obowiązujące wytyczne dotyczące postępowania podczas wykonywania zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS), z uwzględnieniem postępowania w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia;
D.W70	farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego (analgezja wziewna, regionalna i miejscowa, dożylna lub domięśniowe stosowanie opioidów), przygotowanie do analgezji, zasady postępowania w przypadku analgezji i monitorowania jej przebiegu oraz opieki nad kobietą rodzącą, w okresie połoгу i nad noworodkiem;
D.W71	metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii;
D.W72	rolę i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych;
D.W73	zasady usprawniania pacjentek po operacjach ginekologicznych, ginekologiczno-onkologicznych i chirurgicznych w obrębie piersi, w tym po mastektomii;
D.W74	zasady rehabilitacji wspierającej rozwój psychomotoryczny noworodka i niemowlęcia zdrowego i chorego;
D.W75	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;
D.W76	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia;
D.W77	obowiązujące wytyczne dotyczące postępowania podczas wykonywania podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS), z uwzględnieniem postępowania w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia;
D.W78	działania zapobiegające następstwom nagłych stanów zagrożenia zdrowia, w szczególności poresuscytacyjnym;
D.W79	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty położnictwa;

D.W80	znaczenie badań naukowych dla praktyki zawodowej położnej i rozwoju zawodu położnej;
D.W81	położnicze organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych;
D.W82	metody i techniki prowadzenia badań naukowych w położnictwie;
D.W83	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej położnej.
UMIEJETNOŚCI	
D.U01	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu, płodu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
D.U02	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w przypadku konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;
D.U03	podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych;
D.U04	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody;
D.U05	ustalać indywidualny plan porodu, a w przypadku konieczności dokonywać jego modyfikacji;
D.U06	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury;
D.U07	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu, interpretować wyniki tej oceny oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania;
D.U08	monitorować dobrostan płodu podczas ciąży i porodu z wykorzystaniem badania kardiotokograficznego (KTG) oraz dokonać interpretacji zapisów KTG kobiety ciężarnej i rodzącej;
D.U09	ocenić zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego zapisu KTG podczas ciąży i porodu;
D.U10	przygotować pacjentkę do testu niestresowego (Non stress test, NST) oraz do testów stresowych;
D.U11	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;
D.U12	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I i II stopnia;
D.U13	przewodzić i przyjmować poród fizjologiczny oraz miednicowy;
D.U14	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zakażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;
D.U15	rozpoznawać stany nagłe w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocię barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;
D.U16	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);
D.U17	wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny i algorytmów;

D.U18	rozpoznawać stan zagrożenia życia oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U19	monitorować w sposób bezprzrządowy i przrządowy czynności życiowe noworodka;
D.U20	dobierać właściwe środki i metody w świadczeniu opieki w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U21	wykonać początkowe zabiegi resuscytacyjne u noworodka (zabezpieczenie przed utratą ciepła, udrożnienie dróg oddechowych, stymulacja dotykiem);
D.U22	wykonać zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u noworodka, z wyłączeniem intubacji dotchawiczej;
D.U23	zapobiegać powikłaniom wynikającym z resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
D.U24	stosować metody komunikowania się z pacjentką niezdolną do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia, sytuację położniczą, w tym w sytuacjach szczególnych w opiece okołoporodowej, lub ze względu na stosowane leczenie;
D.U25	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia i sytuacji położniczej pacjentki;
D.U26	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i porodu, a w przypadku konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistyczną;
D.U27	ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w przypadku konieczności dokonywać jego modyfikacji;
D.U28	planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobietę ciężarną i w okresie porodu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej;
D.U29	wdrażać standardy opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego;
D.U30	promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;
D.U31	realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami ciężarnymi i w okresie porodu;
D.U32	rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych;
D.U33	stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych;
D.U34	planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą w okresie okołoporodowym powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi;
D.U35	monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji szczególnej obejmującej poronienie, urodzenie dziecka martwego, niezdolnego do życia, z wadą i urazem okołoporodowym lub z ciężką chorobą;
D.U36	dokonać oceny dobrostanu płodu za pomocą dostępnych metod klinicznych oraz wskazać różnice i podobieństwa w ocenie dobrostanu płodu za pomocą metod bezpośrednich i pośrednich;
D.U37	dokonać wyboru metod rejestracji dobrostanu płodu, uwzględniając czas trwania ciąży, objawy kliniczne oraz stan kobiety ciężarnej i płodu;
D.U38	zaproponować metody weryfikacji zapisu KTG w ciąży o przebiegu patologicznym oraz analizować cechy charakteryzujące zapisy KTG w wybranych chorobach wnikających przebieg ciąży;
D.U39	ocenić zagrożenia płodu wynikające z nieprawidłowego zapisu KTG podczas ciąży i porodu;
D.U40	sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie;
D.U41	przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie zachowań prekonceptyjnych;

D.U42	prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
D.U43	sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad osobą w związku z tranzycją płci i w sytuacji zaburzeń płodności;
D.U44	planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekoncepcyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności;
D.U45	planować i sprawować opiekę nad pacjentką doświadczającą niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi;
D.U46	rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji;
D.U47	rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych, w tym ocenić wynik badania cytologicznego według klasyfikacji Papanicolaou i w systemie Bethesda;
D.U48	rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnoego oraz uczestniczyć w profilaktyce i leczeniu zaburzeń uroginekologicznych;
D.U49	rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne;
D.U50	przygotowywać pacjentkę do ginekologicznych zabiegów operacyjnych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik, planować i realizować opiekę po takich zabiegach oraz podczas radio- i chemioterapii, przygotowywać pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną, a także asystować przy zabiegach ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia;
D.U51	planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od stopnia jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego, w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych;
D.U52	dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka;
D.U53	zapobiegać powikłaniom wynikającym z udzielania świadczeń specjalistycznych w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka oraz monitorować stan noworodka po resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
D.U54	przygotować noworodka do resuscytacji za pomocą aparatu Neopuff, do podłączenia wentylacji wspomagającej czynność oddechową przez zastosowanie nCPAP oraz aparatu Infant Flow;
D.U55	rozpoznawać i klasyfikować NOP i charakteryzować miejscowe oraz uogólnione reakcje organizmu występujące u noworodka po szczepieniu ochronnym, a także udzielać wyczerpujących informacji na temat postępowania w przypadku ich wystąpienia;
D.U56	oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu;
D.U57	rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka, w szczególności niemowląt i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych;
D.U58	udzielać pierwszej pomocy w oparzeniach i zadławieniach oraz pielęgnować ranę oparzeniową u niemowlęcia;
D.U59	rozpoznawać problemy zdrowotne pacjentek i planować opiekę nad pacjentką w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych;
D.U60	rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowania na ich wykonanie, zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej;
D.U61	wykonywać badanie EKG i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu pacjentki oraz monitorować zapis czynności bioelektrycznej serca na kardiomonitorze pod kątem stanów zagrożenia jej zdrowia i życia;

D.U62	planować opiekę nad pacjentką w przebiegu chorób chirurgicznych oraz rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i im zapobiegać;
D.U63	przewodzą opiekę pooperacyjną w położnictwie i ginekologii;
D.U64	rozpoznawać problemy pacjentek z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi w okresie dojrzewania, okołoporodowym i klimakterium, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne, w tym psychoedukację;
D.U65	przewodzą rozmowę terapeutyczną;
D.U66	rozpoznać stan zagrożenia życia;
D.U67	przeprowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową dorosłego (w szczególności kobiety ciężarnej i rodzącej), noworodka i niemowlęcia, zgodnie z algorytmem zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (ALS), z uwzględnieniem postępowania w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia;
D.U68	przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia;
D.U69	oceniać poziom bólu, w tym bólu porodowego, reakcję pacjentki na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;
D.U70	przewodzą rehabilitację przyłożkową po operacjach ginekologicznych, porodzie drogami natury i cięciu cesarskim;
D.U71	stosować różne formy aktywności ruchowej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w szczególności nad kobietą ciężarną i rodzącą oraz z chorobą ginekologiczną;
D.U72	przeprowadzać ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz przewodzą rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej;
D.U73	przewodzą rehabilitację wspierającą rozwój psychomotoryczny noworodka i niemowlęcia zdrowego i chorego;
D.U74	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia (w tym doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia, tamować krwawienia i krwotoki) oraz przygotowywać pacjentkę do transportu w takich przypadkach;
D.U75	ocenić stan zagrożenia zdrowotnego, w szczególności wymagający podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS) na podstawie monitorowania bezprzysięgowego;
D.U76	zapobiegać powikłaniom wynikającym z podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS);
D.U77	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzysięgowe udrażnianie dróg oddechowych;
D.U78	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej położnej;
D.U79	stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej położnej.
ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (NIEOBOWIĄZKOWE)	
WIEDZA	
UM.W01	omówić znaczenie i rolę higieny jamy ustnej u pacjentów bezzębnych, z brakami zębowymi i uzębionych
UM.W02	wyjaśnić znaczenie i rolę higieny uzupełnień protetycznych stałych i ruchomych, aparatów ortodontycznych i obturatorów.
UM.W03	zróżnicować cechy różnych rodzajów pacjentów ze szczególnymi potrzebami terapeutycznymi.
UM.W04	opisać najczęstsze problemy jamy ustnej występujące u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia,
UM.W05	omówić wpływ stanu jamy ustnej na zdrowie ogólne,
UM.W06	opisać wpływ ogólnego stanu zdrowia na stan jamy ustnej,

UM.W07	scharakteryzować wpływ stanu jamy ustnej na przebieg ciąży, ryzyko okołoporodowe oraz zdrowie płodu i dziecka,
UM.W08	wyjaśnić wpływ stanu zdrowia jamy ustnej dorosłych opiekunów na stan uzębienia małych dzieci,
UM.W09	zanalizować znaczenie opieki nad jamą ustną u pacjentów przewlekle chorych, z chorobami onkologicznymi i terminalnie chorych,
UM.W10	scharakteryzować znaczenie profilaktyki urazów zębów, przyzębia i okolic jamy ustnej, pierwsza pomoc przy urazach.

ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ Z PROGRAMU STUDIÓW

(treści programowe)

Nazwa kierunku studiów: POŁOŻNICTWO

Zajęcia/grupy zajęć (kod i nazwa)	Treści programowe
A. NAUKI PRZEDKLINICZNE	
Anatomia	budowa ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górne i dolne, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ krwiotwórczy, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układ płciowy, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-łożowe), w tym różnice w budowie ciała noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego; budowa i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodowego;
Fizjologia	neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka; fizjologia poszczególnych układów i narządów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, powłoki wspólnej, układu hormonalnego, układu immunologicznego; fizjologia rozrodu i laktacji; udział układów i narządów organizmu człowieka w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy; podstawy działania układów regulacji oraz rola sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy; mechanizmy odporności wrodzonej i nabytej oraz humoralnej i komórkowej;
Patologia	podstawowe pojęcia z zakresu patologii organizmu człowieka; czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne oraz ich wpływ na organizm człowieka; zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, narządów zmysłów, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej; podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów;
Embriologia i genetyka	procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia; stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowa i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów; uwarunkowania genetyczne grup krwi i konfliktu serologicznego w układzie Rh; budowa chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy; zasady

	dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej; problematyka chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce, w tym diagnostyce prenatalnej; problematyka genetycznych i immunologicznych przyczyn niepłodności; nowoczesne techniki badań genetycznych;
Biochemia i biofizyka	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne); mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie człowieka; rola witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych; wpływ na organizm człowieka czynników zewnętrznych takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku;
Mikrobiologia i parazytologia	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej; klasyfikacja drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
Farmakologia	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania, powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne; poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków; działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedury zgłaszania działań niepożądanych leków; podstawowe zasady farmakoterapii; zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków; zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich; zasady leczenia krwią, jej składnikami i środkami krwiozastępczymi;
Radiologia	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W POŁOŻNICTWIE	
Psychologia	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka i jego zachowania prawidłowe i zaburzone; problematyka relacji człowiek-środowisko społeczne, w tym zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych; etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju; pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości oraz cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości; podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej; etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym; psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu oraz tranzykcji płci; istota, struktura i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej; specyficzne problemy psychologiczne występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy i klimakterium); znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej, w szczególności w opiece położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej; teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia; podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby; procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów; techniki radzenia

	sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstawaniu;
Socjologia	pojęcia i zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu; wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych; zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu; pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej; zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek; społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądaney, problemy małoletnich i samotnych matek; aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu położnej; postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia;
Pedagogika	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania; problematyka prowadzenia edukacji zdrowotnej; metodyka edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych;
Prawo medyczne	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rola prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa z uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy; podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia i ubezpieczenia zdrowotnego obowiązującego w Polsce; podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej oraz formy prawne wykonywania zawodu położnej, organizacja i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków; zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu położnej, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego; prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa przysługujące kobiecie rodzącej i uprawnienia związane z rodzicielstwem;
Zdrowie publiczne	pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego; kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego; podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby; istota profilaktyki i prewencji chorób; zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Polsce i wybranych państwach UE oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych; swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy; międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych;
Etyka zawodu położnej	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej położnej; problematyka etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej; istota podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej; kodeks etyki dla położnych (ICM), kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej; problemy bioetyczne w aspekcie sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (klonowania embrionów ludzkich), eutanazji, surogacji, procedur adopcyjnych i ustalania ojcostwa, tranzykcji płci; odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentek, ich rodzin lub opiekunów, zasady interwencji położniczych zgodnych z etyką zawodową;
Współpraca i komunikacja w zespole interdyscyplinarnym	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu; znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu; rola przywództwa i style zarządzania oraz ich wady i zalety; proces podejmowania decyzji w zespole; metody samooceny pracy zespołu; czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów; zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interdyscyplinarnych; zasady nawiązywania kontaktu z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentce lub osobie upoważnionej oraz

	metody usprawniające komunikację z pacjentką, jej rodziną lub opiekunem; zasady komunikowania się z pacjentką odmienną kulturowo, niedowidzącą i niewidzącą oraz niedosłyszącą i niesłyszącą; zasady postępowania i radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy;
Język angielski	słownictwo specjalistyczne z zakresu funkcjonowania szpitala, oddziałów szpitalnych, sprzętu medycznego, zasad przyjmowania pacjentów do szpitala i wypełniania kart pacjenta, zasad udzielania pierwszej pomocy, opisywania bólu, opisywania objawów chorób, żywienia, nawyków żywieniowych, wybranych chorób związanych z żywieniem, budowy układu rozrodczego kobiety i mężczyzny, funkcji poszczególnych elementów układu rozrodczego, cyklu kobiety, okresu pokwitania i menopauzy; zasady gramatycznej poprawności językowej potrzebne do formułowania samodzielnych wypowiedzi w języku angielskim dotyczących tematyki omówionej na zajęciach (Present Simple, Present Continuous, prepositions of place and movement, Past Simple, Past Continuous, imperative – instructions, adjectives – making comparisons, will, should/shouldn't).
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ	
Podstawy praktyki zawodowej położnej	status i istota zawodu położnej, rola zawodowa położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania i kierunki rozwoju zawodowego położnej; definicja zawodu położnej wg ICM, funkcje i zadania zawodowe położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną; udział położnej w zespole interprofesjonalnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia; istota opieki położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Callista Roy, Ramona Mercer); istota, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa oraz obowiązujące zasady i techniki wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa i położniczych w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi; metody, sposoby, zasady, techniki, procedury i algorytmy stosowane w praktyce zawodowej położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, rodzącą i w okresie połogu oraz jej dzieckiem, a także nad kobietą zagrożoną chorobą i kobietą z chorobą ginekologiczną, oraz w związku z tranzycją płci; czynniki wpływające na przebieg gojenia się ran oraz sposoby gojenia się ran i zasady postępowania z raną czystą, zanieczyszczoną i zakażoną; szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Polsce, w szczególności wykonywane w okresie noworodkowym i niemowlęcym oraz zalecane kobietom w okresie ciąży, oraz ich działanie; wskazania i przeciwwskazania do szczepień ochronnych; procedury wykonywania szczepień ochronnych w aspekcie bezpieczeństwa pacjentki i osoby wykonującej szczepienie; zasady dokumentowania stanu zdrowia odbiorcy usług położniczych i prowadzenia dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji w postaci elektronicznej, oraz jej zabezpieczenia;
Promocja zdrowia	konceptcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej; zadania położnej w zakresie promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia; strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
Opieka położnej w podstawowej opiece zdrowotnej	organizacja i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce i innych państwach, z uwzględnieniem zadań i uprawnień zawodowych położnej oraz innych pracowników systemu ochrony zdrowia; kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej, warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz zasady kontraktowania i koordynowania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej; standardy przeprowadzenia badań kwalifikacyjnych do wykonywania szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa,

	procedury obowiązujące w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;
Dietetyka	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego i chorego w różnym wieku i stanie zdrowia; zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej; zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, z uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią, zasady żywienia noworodków i niemowląt; zasady oceny stanu odżywienia, przyczyny i rodzaje niedożywienia oraz zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii; środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
Organizacja pracy położnej	pojęcie stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na położniczych stanowiskach pracy; przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na położniczych stanowiskach pracy; podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki; zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej położnej; podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu; zasady uprawnień zawodowych i kwalifikacje w położnictwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego; uwarunkowania zapewnienia jakości w opiece położniczej oraz zasady zarządzania jakością tej opieki;
Badanie fizykalne w praktyce zawodowej położnej	zasady i techniki badania podmiotowego, przedmiotowego, fizykalnego noworodka, niemowlęcia i pacjenta dorosłego w zakresie uprawnień zawodowych położnej; system opisu objawów i dolegliwości pacjentki według schematów OLD CART, FIFE, SAMPLE; metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego noworodka i niemowlęcia oraz kobiety w każdym okresie życia i stanie zdrowia dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną; zasady przygotowania pacjentki do badania EKG oraz technika wykonania badania EKG, rozpoznawanie w zapisie EKG załamków P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, zaburzenia elektrolitowe, niedokrwienie, martwica mięśnia sercowego); znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjentki dla potrzeb opieki sprawowanej przez położną; badanie podmiotowe i przedmiotowe skóry, włosów i paznokci, układu mięśniowo-szkieletowego, głowy, oka, ucha, nosa, gardła i szyi, klatki piersiowej i płuc, układu sercowo-naczyniowego i obwodowego układu krążenia, jamy brzusznej i układu moczowo-płciowego, układu nerwowego, piersi; kompleksowa ocena stanu zdrowia pacjenta (kobiety, noworodka, niemowlęcia) według schematu cztery A; podstawowe odrębności w badaniu noworodka, niemowlęcia i dorosłego, w szczególności kobiety w różnych okresach jej życia; zastosowanie skal lub kwestionariuszy do diagnozowania stanu zdrowia oraz oceny ryzyka wystąpienia zaburzeń u noworodka, niemowlęcia i dorosłego;
Zakażenia szpitalne	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny; organizacja nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym, metody kontroli zakażeń szpitalnych, rola specjalisty do spraw epidemiologii; zasady profilaktyki, mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides defficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym, zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;

Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania; metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej położnej,
<i>Zajęcia fakultatywne do wyboru:</i>	
Język migowy	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjentki;
Telemedycyna i e zdrowie	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń realizowanych przez położną; rodzaje systemów telemedycznych (synchroniczne i asynchroniczne); narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia; zakres i zasady udziału położnej w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ	
Techniki położnicze i prowadzenie porodu	zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, przedwczesnego i patologicznego, zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych oraz standardy prowadzenia porodu przez położną; mechanizmy porodu w położeniu podłużnym gotówkowym, przy nieprawidłowym ułożeniu główki, w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej kobiety rodzącej i porodów bliźniaczych; powikłania przebiegu porodu zależne od nieprawidłowej budowy miednicy kostnej kobiety rodzącej, nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy, zaburzeń w przebiegu mechanizmu porodowego, zaburzeń czynności skurczowej mięśnia macicy, zaburzeń w rozbieganiu części pochwowej szyjki macicy, zaburzeń w funkcjonowaniu, oddzielaniu i wydalaniu łożyska oraz zasady postępowania w tych sytuacjach położniczych; zadania położnej podczas porodu ze znieczuleniem farmakologicznym, porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego oraz porodu martwego dziecka; zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, zator wodami płodowymi, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu); niefarmakologiczne i farmakologiczne metody preindukcji, indukcji i stymulacji czynności skurczowej; zasady psychoprofilaktyki porodu z uwzględnieniem zróżnicowanych metod łagodzenia bólu porodowego; metody monitorowania dobrostanu płodu w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu w okresie okołoporodowym; zasady opieki nad noworodkiem bezpośrednio po urodzeniu; uwarunkowania stanu zagrożenia życia noworodka oraz sytuacje wymagające resuscytacji krążeniowo-oddechowej; początkowe i zaawansowane zabiegi wykonywane podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodka;
Położnictwa i opieka położnicza	zadania położnej w monitorowaniu przebiegu ciąży i ocenie ryzyka położniczego; metody i techniki komunikowania się z pacjentką niezdolną do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia, sytuację położniczą lub stosowane leczenie; etiologia, patogeneza, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-położnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu; zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w okresie ciąży fizjologicznej i ciąży o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych kobiety ciężarnej i rodzącej oraz płodu, a także wydolności łożyska, rola położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym; zasady monitorowania stanu płodu za pomocą fonokardiografii i elektrokardiografii (bezpośredniej, brzusznej); zasady i metody monitorowania stanu płodu w stanach zagrożenia życia kobiety ciężarnej (wstrząs, rozsiane wykrzepianie wewnątrznaczyniowe, rzucawka, ostry brzuch); rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy opieki położniczej nad kobietą ciężarną, rodzącą i w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostyka i sposoby

	terapii w przebiegu ciąży, porodu i połogu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz z zaburzeń psychicznych; zadania położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży i połogu, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych u kobiety; definicja połogu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie połogu, nad noworodkiem i ich rodziną; proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią, działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych; zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i połogu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego; uwarunkowania i zasady organizacji trójstopniowej opieki perinatalnej, w tym perinatalnej opieki hospicyjnej; metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania; wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych stosowanej u kobiet w okresie ciąży i połogu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną i rodzącą oraz z noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób; wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu; elementy diagnostyki prenatalnej (podstawy i wskazania do wykonania diagnostyki prenatalnej, badania prenatalne nieinwazyjne i inwazyjne); techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym; przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;
Ginekologia i opieka ginekologiczna	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych; prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia, naturalne metody regulacji poczęć oraz rodzaje antykoncepcji; granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym; cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rola położnej w tej opiece; czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny, metody diagnozowania i leczenia niepłodności; etiologia dysfunkcji mięśni dna miednicy, zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodneho i nietrzymania moczu; postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodneho i wysiłkowym nietrzymaniem moczu; zasady postępowania z pacjentką przed zabiegiem ginekologicznym, po zabiegu oraz w trakcie radio- i chemioterapii, rola i zadania położnej w tym zakresie; rodzaje zabiegów ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia oraz zasady asystowania przy tych zabiegach; zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie klimakterium; udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym; etiologia i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach; charakterystyka poszczególnych nowotworów narządu rodneho pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne wg IFGO i stopnie zaawansowania nowotworu wg TNM; zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodneho i piersi;
Neonatologia i opieka neonatologiczna	czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny; etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie noworodka i specyfika opieki nad noworodkiem w zależności od stopnia jego dojrzałości i stanu klinicznego; rodzaje odporności, czynniki modyfikujące odporność oraz odrębności układu odpornościowego noworodka; zasady pielęgnowania noworodka

	zdrowego, chorego oraz z wadą i urazem okołoporodowym oraz noworodka matki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV, w zależności od stopnia jego dojrzałości; zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka; zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem;
Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne	działania profilaktyczne podejmowane wobec dziecka w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt; etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne oraz zasady opieki pielęgniarzkiej w najczęstszych chorobach wieku rozwojowego, w szczególności chorobach niemowląt; zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu; metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka, w szczególności niemowlęcia; zasady opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem, w szczególności niemowlęciem, w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych; zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i zadławieniach oraz postępowanie z raną oparzeniową u niemowlęcia i sposoby jej pielęgnowania;
Choroby wewnętrzne	etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, rokowanie, metody diagnostyczne i terapeutyczne oraz zasady opieki pielęgniarzkiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu człowieka; rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania zgodnie z uprawnieniami zawodowymi położnej w zakresie samodzielnego wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych, zasady wykonywania badania EKG i interpretowania jego wyniku; właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjentki w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;
Chirurgia	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktyka zakażeń chirurgicznych; zasady przygotowania pacjentki do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia, specyfika pracy w bloku operacyjnym, zasady opieki nad pacjentką po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom; zasady opieki nad pacjentką z przetoką jelitową i przetoką moczową wyłonionymi czasowo i na stałe oraz pacjentką objętą terapią żywieniową; zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi;
Psychiatria	etiopatogeneza, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym w depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senu; zasady postępowania wspierającego, edukacyjnego i psychoterapeutycznego w przypadku poronienia, urodzenia dziecka martwego, niepełnosprawnego lub nieuleczalnie chorego; psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia;
Anestezjologia i stany zagrożenia życia	stany zagrożenia zdrowia i ich objawy kliniczne oraz aparatura wykorzystywana w diagnostyce; wytyczne i zasady postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie wg Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji; zasady przyrządowego i bezprzyrządowego monitorowania stanu zdrowia kobiety i noworodka w intensywnej terapii; obowiązujące wytyczne dotyczące postępowania podczas wykonywania zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (ALS) z uwzględnieniem postępowania w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia; farmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego (analgezyja wziewna, regionalna i miejscowa, dożylna lub domięśniowe stosowanie opioidów), przygotowanie do analgezji, zasady postępowania w przypadku analgezji i monitorowania jej przebiegu oraz opieki nad kobietą rodzącą, w okresie połogu i nad noworodkiem;
Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii; rola i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych; zasady usprawniania pacjentek po

	operacjach ginekologicznych, ginekologiczno-onkologicznych i chirurgicznych w obrębie piersi, w tym po mastektomii; zasady rehabilitacji wspierającej rozwój psychomotoryczny noworodka i niemowlęcia zdrowego i chorego;
Podstawy ratownictwa medycznego	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne; procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewnienia bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia; obowiązujące wytyczne dotyczące postępowania podczas wykonywania podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (BLS), z uwzględnieniem postępowania w odwracalnych przyczynach zatrzymania krążenia; działania zapobiegające następstwom nagłych stanów zagrożenia zdrowia, w szczególności poresuscytacyjnym;
Badania naukowe w położnictwie	przedmiot, cel i obszar badań naukowych oraz paradygmaty położnictwa; znaczenie badań naukowych dla praktyki zawodowej położnej i rozwoju zawodu; położnicze organizacje naukowe i ich rola w badaniach naukowych; metody i techniki prowadzenia badań naukowych w położnictwie; zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych, podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej położnej.
ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (NIEOBOWIĄZKOWE)	
Opieka nad jamą ustną w ciągu życia	znaczenie i rola higieny jamy ustnej; pacjenci ze szczególnymi potrzebami terapeutycznymi w schorzeniach jamy ustnej; problemy jamy ustnej; stan jamy ustnej a przebieg ciąży; znaczenie opieki nad jamą ustną u pacjentów przewlekle chorych

ZAJĘCIA LUB GRUPY ZAJĘĆ Z PROGRAMU STUDIÓW

(matryca)

Nazwa kierunku studiów: POŁOŻNICTWO

A. NAUKI PRZEDKLINICZNE								
Efekty uczenia się (symbol efektu)**	Zajęcia/grupy zajęć							
	Anatomia	Fizjologia	Patologia	Embriologia i genetyka	Biochemia i biofizyka	Mikrobiologia i parazytologia	Farmakologia	Radiologia
WIEDZA								
A.W01	+++							
A.W02	+++							
A.W03		+++						
A.W04		+++						
A.W05		+++						
A.W06		+++						
A.W07		+++						

A.W08		+++						
A.W09			+++					
A.W10			+++					
A.W11			+++					
A.W12			+++					
A.W13				+++				
A.W14				+++				
A.W15				+++				
A.W16				+++				
A.W17				+++				
A.W18				+++				
A.W19				+++				
A.W20				+++				
A.W21					+++			
A.W22					+++			
A.W23					+++			
A.W24					+++			
A.W25						+++		
A.W26						+++		
A.W27							+++	
A.W28							+++	
A.W29							+++	
A.W30							+++	
A.W31							+++	
A.W32							+++	
A.W33							+++	
A.W34							+++	
A.W35								+++
UMIEJĘTNOŚCI								
A.U01	+++							
A.U02		+++						
A.U03		+++						

A.U04			+++					
A.U05				+++				
A.U06				+++				
A.U07					+++			
A.U08					+++			
A.U09					+++			
A.U10						+++		
A.U11						+++		
A.U12							+++	
A.U13							+++	
A.U14							+++	
A.U15							+++	
A.U16							+++	
A.U17								+++

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W POŁOŻNICTWIE

Efekty uczenia się (symbol efektu)**	Zajęcia/grupy zajęć							
	Psychologia	Socjologia	Pedagogika	Prawo medyczne	Zdrowie publiczne	Etyka zawodu położnej	Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym	Język angielski
WIEDZA								
B.W01	+++							
B.W02	+++							
B.W03	+++							
B.W04	+++							
B.W05	+++							
B.W06	+++							
B.W07	+++							
B.W08	+++							
B.W09	+++							
B.W10	+++							

B.W11	+++							
B.W12	+++							
B.W13	+++							
B.W14	+++							
B.W15		++						
B.W16		++						
B.W17		++						
B.W18		++						
B.W19		++						
B.W20		++						
B.W21		++						
B.W22		++						
B.W23			+++					
B.W24			+++					
B.W25			+++					
B.W26				+++				
B.W27				+++				
B.W28				+++				
B.W29				+++				
B.W30				+++				
B.W31					+++			
B.W32					+++			
B.W33					+++			
B.W34					+++			
B.W35					+++			
B.W36					+++			
B.W37					+++			
B.W38						+++		
B.W39						+++		
B.W40						+++		
B.W41						+++		
B.W42						+++		

B.W43						+++		
B.W44							+++	
B.W45							+++	
B.W46							+++	
B.W47							+++	
B.W48							+++	
B.W49							+++	
B.W50							+++	
B.W51							+++	
B.W52							+++	
B.W53							+++	
UMIEJĘTNOŚCI								
B.U01	+++							
B.U02	+++							
B.U03	+++							
B.U04	+++							
B.U05	+++							
B.U06	+++							
B.U07	+++							
B.U08	+++							
B.U09	+++							
B.U10	+++							
B.U11	+++							
B.U12	+++							
B.U13		++						
B.U14		++						
B.U15			+++					
B.U16			+++					
B.U17				+++				
B.U18					+++			
B.U19					+++			
B.U20					+++			

B.U21						+++		
B.U22						+++		
B.U23							+++	
B.U24							+++	
B.U25							+++	
B.U26							+++	
B.U27								+++
B.U28								+++

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ

Efekty uczenia się (symbol efektu)**	Zajęcia/grupy zajęć								Zajęcia fakultatywne	
	Podstawy praktyki zawodowej położnej	Promocja zdrowia	Opieka położnej w podstawowej opiece zdrowotnej	Dietetyka	Organizacja pracy położnej	Badanie fizyczne w praktyce zawodowej położnej	Zakażenia szpitalne	Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	Język migowy	Telemedycyna i e-zdrowie
WIEDZA										
C.W01	+++									
C.W02	+++									
C.W03	+++									
C.W04	+++									
C.W05	+++									
C.W06	+++									
C.W07	+++									
C.W08	+++									
C.W09	+++									
C.W10	+++									
C.W11	+++									
C.W12		+++								
C.W13		+++								
C.W14		+++								
C.W15			+++							
C.W16			+++							

[illegible]

[illegible]

D.W23		+++										
D.W24		+++										
D.W25		+++										
D.W26		+++										
D.W27		+++										
D.W28		+++										
D.W29		+++										
D.W30			+++									
D.W31			+++									
D.W32			+++									
D.W33			+++									
D.W34			+++									
D.W35			+++									
D.W36			+++									
D.W37			+++									
D.W38			+++									
D.W39			+++									
D.W40			+++									
D.W41			+++									
D.W42			+++									
D.W43			+++									
D.W44				+++								
D.W45				+++								
D.W46				+++								
D.W47				+++								
D.W48				+++								
D.W49				+++								
D.W50					+++							
D.W51					+++							
D.W52					+++							
D.W53					+++							
D.W54					+++							

[illegible]

[illegible]

D.U35		+++										
D.U36		+++										
D.U37		+++										
D.U38		+++										
D.U39		+++										
D.U40		+++										
D.U41			+++									
D.U42			+++									
D.U43			+++									
D.U44			+++									
D.U45			+++									
D.U46			+++									
D.U47			+++									
D.U48			+++									
D.U49			+++									
D.U50			+++									
D.U51				+++								
D.U52				+++								
D.U53				+++								
D.U54				+++								
D.U55				+++								
D.U56				+++								
D.U57					+++							
D.U58					+++							
D.U59						+++						
D.U60						+++						
D.U61						+++						
D.U62							+++					
D.U63							+++					
D.U64								+++				
D.U65								+++				
D.U66									+++			

[illegible]

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (NIEOBOWIĄZKOWE)

Efekty uczenia się (symbol efektu)**	Zajęcia/ grupy zajęć	
	Opieka nad jamą ustną w ciągu życia	
UM.W01	+++	
UM.W02	+++	
UM.W03	+++	
UM.W04	+++	
UM.W05	+++	
UM.W06	+++	
UM.W07	+++	
UM.W08	+++	
UM.W09	+++	
UM.W10	+++	

KIERUNEK STUDIÓW: POŁOŻNICTWO

POZIOM: PIERWSZY STOPIEŃ

PROFIL: PRAKTYCZNY

FORMA STUDIÓW: STACJONARNE

CYKL KSZTAŁCENIA OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

I ROK STUDIÓW																														
		Semestr 1 (zimowy)												Semestr 2 (letni)																
		Liczba godzin												Liczba godzin																
Lp.	Zajęcia/grupa zajęć realizowane w ramach przedmiotu	w e-l	sem	ćw	k CSM	zp	pz	e-l	Liczba godzin kontaktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+samokształcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	w e-l	sem	ćw	k CSM	zp	pz	e-l	liczba godzin kontaktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	liczba godzin kontaktowych w roku akademickim	liczba godzin samokształcenia w roku akademickim	łączna liczba godzin w roku akademickim (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	łączna ilość ECTS w roku akademickim	
A. NAUKI PRZEDKLINICZNE																														
1	Anatomia	40	10						50	15	65	2.5	E														50	15	65	2.5
2	Fizjologia													40	20							60	15	75	2.75	E	60	15	75	2.75
3	Patologia	20	10						30	15	45	1.75	ZzO														30	15	45	1.75
4	Embriologia i genetyka	20		10					30	15	45	2	ZzO														30	15	45	2
5	Biochemia i biofizyka	20		10					30	15	45	2	ZzO														30	15	45	2
6	Mikrobiologia i parazytologia	20		10					30	30	60	2.5	ZzO														30	30	60	2.5
7	Farmakologia													30	15							45	15	60	2.5	ZzO	45	15	60	2.5
8	Radiologia	20	10						30	15	45	1.75	E														30	15	45	1.75
B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W POŁOŻNICTWIE																														
9	Psychologia													16	20							36	24	60	2	E	36	24	60	2
10	Socjologia	10	5						15	12	27	1	ZzO														15	12	27	1
11	Pedagogika													10	5							15	12	27	1	ZzO	15	12	27	1
12	Etyka zawodu położnej	20	15						36	30	65	3	E														35	30	65	3
13	Język angielski		30						30		30	1.25	ZzO		30							30		30	1.25	ZzO	60		60	2.5
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ																														
14	Podstawy praktyki zawodowej położnej	30			120				150		150	5.25	ZzO				80	160	80			320	32	352	12	E	470	32	502	17.25
15	Dietetyka													20	10							30	15	45	1.75	ZzO	30	15	45	1.75
16	Badanie fizyczne w praktyce zawodowej położnej													15								15		15	0.75	ZzO	15		15	0.75
17	Zakażenia szpitalne	10	5						15	15	30	1.25	ZzO														15	15	30	1.25
18	Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia	10	5						15	15	30	1.25	ZzO														15	15	30	1.25
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ																														
19	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	10			120				130		130	4.5	ZzO				80					80		80	3	E	210		210	7.5
20	Położnictwo i opieka położnicza													25			15					40		40	1.5	ZzO	40		40	1.5
21	Ginekologia i opieka ginekologiczna													25			15					40		40	1.5	ZzO	40		40	1.5
22	Wychowanie fizyczne			30					30		30		Z			30						30		30		Z	60		60	
23	BHP	4							4		4		Z														4		4	
24	Przysposobienie biblioteczne							2	2		2		Z														2		2	

Razem:	234	90	60	240	0	0	2	627	177	803	30	x	181	100	30	190	160	80	0	741	113	854	30	x	1367	290	1657	60
--------	-----	----	----	-----	---	---	---	-----	-----	-----	----	---	-----	-----	----	-----	-----	----	---	-----	-----	-----	----	---	------	-----	------	----

II ROK STUDIÓW																														
		Semestr 3 (zimowy)												Semestr 4 (letni)																
		Liczba godzin												Liczba godzin																
Lp.	Zajęcia/grupa zajęć realizowane w ramach przedmiotu	w e-l	sem	ćw	k CSM	zp	pz	e-l	Liczba godzin kontraktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	w e-l	sem	ćw	k CSM	zp	pz	e-l	liczba godzin kontraktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	liczba godzin kontaktowych w roku akademickim	liczba godzin samokształcenia w roku akademickim	łączna liczba godzin w roku akademickim (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	łączna ilość ECTS w roku akademickim	
A. NAUKI PRZEDKLINICZNE																														
1	Farmakologia	30	15						45	15	60	2.25	E														45	15	60	2.25
B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM W POŁOŻNICTWIE																														
2	Język angielski		30						30		30	1.25	ZzO		30						30		30	1.25	E	60		60	2.5	
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ																														
3	Promocja zdrowia	15	10						25	15	40	1.5	ZzO		8			20			28	15	43	2	E	53	30	83	3.5	
4	Badanie fizyczne w praktyce zawodowej położnej				40				40	30	70	2.5	E													40	30	70	2.5	
5	Zajęcia fakultatywne do wyboru																													
	Język migowy			15					15	15	30	1.25	ZzO														15	15	30	1.25
	Telemedycyna i e-zdrowie	5		10					15	15	30	1.25	ZzO														15	15	30	1.25
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ																														
6	Techniki położnicze i prowadzenie porodu					160			160		160	5						160	192		352	15	367	11.5	ZzO	512	15	527	16.5	
7	Położnictwo i opieka położnicza	20			15				35		35	1.5	E					60			60	15	75	2.5	ZzO	95	15	110	4	
8	Ginekologia i opieka ginekologiczna	20			15				35		35	1.5	E					60			60	15	75	2.5	ZzO	95	15	110	4	
9	Neonatologia i opieka neonatologiczna	20			15				35		35	1.25	ZzO	5			15	40			60	15	75	2.75	E	95	15	110	4	
10	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne													15			20	40			75	15	90	3.75	ZzO	75	15	90	3.75	
11	Choroby wewnętrzne													15			20	40			75	15	90	3.75	ZzO	75	15	90	3.75	
12	Chirurgia	15			20	40			75	15	90	3.75	ZzO														75	15	90	3.75
13	Psychiatria	15			10	40			65	15	80	3.5	ZzO														65	15	80	3.5
14	Anestezjologia i stany zagrożenia życia	15			20	40			75	15	90	3.75	ZzO														75	15	90	3.75
15	Podstawy ratownictwa medycznego	5			10				15	15	30	1	ZzO														15	15	30	1
Razem:		160	55	10	145	280	0	0	650	135	785	30	0	35	38	0	55	420	192	0	740	105	845	30	0	1390	240	1630	60	
ZAJĘCIA FAKULTATYWNE (NIEOBOWIĄZKOWE)																														
1	Opieka nad jamą ustną w ciągu życia													15							15		15	0,5	ZzO	15		15	0,5	

III ROK STUDIÓW																														
		Semestr 5 (zimowy)												Semestr 6 (letni)																
		Liczba godzin												Liczba godzin																
Lp.	Zajęcia/grupa zajęć realizowane w ramach przedmiotu	w e-l	sem	ćw	k	zp	pz	e-l	Liczba godzin kontraktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	w e-l	sem	ćw	k	zp	pz	e-l	liczba godzin kontraktowych w semestrze	liczba godzin samokształcenia w semestrze	liczba wszystkich godzin w semestrze (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	ilość ECTS w semestrze	Forma zaliczenia:	liczba godzin kontaktowych w roku akademickim	liczba godzin samokształcenia w roku akademickim	łączna liczba godzin w roku akademickim (suma=kontakt+sa moksztalcenie)	łączna ilość ECTS w roku akademickim	
B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANIZM w POŁOŻNICTWIE																														
1	Prawo medyczne	10	5						15	12	27	1	ZzO														15	12	27	1
2	Zdrowie publiczne	10	5						15	12	27	1	ZzO														15	12	27	1

3	Współpraca i komunikacja w zespole interdyscyplinarnym	5	10						15	12	27	1	ZzO											15	12	27	1		
C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ																													
4	Opieka położnej w podstawowej opiece zdrowotnej	20	10			40			70	25	95	4	E					40		40			40	2	ZzO	110	25	135	6
5	Organizacja pracy położnej	15	10						25	15	40	1.5	E												25	15	40	1.5	
D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ																													
6	Techniki położnicze i prowadzenie porodu																208		208			208	8	ZzO	208		208	8	
7	Położnictwo i opieka położnicza				60			60		60	2						200		200			200	7	ZzO	260		260	9	
8	Ginekologia i opieka ginekologiczna				60			60		60	2	ZzO					200		200			200	7	ZzO	260		260	9	
9	Neonatologia i opieka neonatologiczna				40			40		40	1.5	ZzO					80		80			80	3	ZzO	120		120	4.5	
10	Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne					40		40		40	2	ZzO													40		40	2	
11	Choroby wewnętrzne					40		40		40	2	ZzO													40		40	2	
12	Chirurgia					40		40		40	2	ZzO													40		40	2	
13	Psychiatria					40		40		40	2	ZzO													40		40	2	
14	Anestezjologia i stany zagrożenia życia					40		40		40	2	ZzO													40		40	2	
15	Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	15			40			55	15	70	3	E													55	15	70	3	
16	Badania naukowe w położnictwie	10	5					15	15	30	1	ZzO													15	15	30	1	
17	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego								45	45	2	ZzO		5					5		45	50	3		5	90	95	5	
Razem:		85	45	0	0	240	200	0	570	151	721	30	0	0	5	0	0	0	728	0	733	45	778	30	0	1303	196	1499	60

w – wykład; sem – seminarium; ćw – ćwiczenia w grupach dziekańskich; k/CSM – ćwiczenia kliniczne/ćwiczenia w pracowni umiejętności położniczych, pielęgniarstwach, CSM; zp – zajęcia praktyczne; pz – praktyki zawodowe; Forma zaliczenia: E – egzamin; ZzO – zaliczenie z oceną; Z – zaliczenie.

Wszystkie wykłady odbywają się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym, w czasie rzeczywistym (22,5 ECTS).

Przedmiot Opieka nad jamą ustną w ciągu życia prowadzony jest w języku angielskim.